

Bodemzorg Limburg

Nr. 9 december 2012 - 7e jaargang Platform over bodemzorg in Limburg, voor overheden en bedrijfsleven

In dit nummer onder meer:

- 2 Voorwoord door Dick Rootert
- 3 Algemene Vergadering van Aandeelhouders
- 4 Attero: innovatieve speler op afvalmarkt
- 8 Overdracht voormalige stortplaats Het Tiende Vrij
- 9 Geliskensdijkweg Venlo
- 10 Begrazing locaties door Galloways
- 12 Beheer doelvermogen bij Schretlen
- 14 Nazorg Gipsdeponie naar Bodemzorg Limburg

Aandeelhouderscommissie Bodemzorg Limburg

De Aandeelhouderscommissie is samengesteld uit een bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordiging van de aandeelhouders van Bodemzorg Limburg. Voorzitter is Gerard IJff, wethouder van Roermond. Deze commissie heeft als taak om adviezen uit te brengen aan bestuur en aandeelhouders van Bodemzorg Limburg.

De commissie heeft in 2012 tweemaal vergaderd. In april werd, ter voorbereiding van de Aandeelhoudersvergadering, het jaarverslag beoordeeld alsmede geadviseerd over de overname van Het Tiende Vrij te Eijsden-Margraten. Verder is de overdracht van de Gipsdeponie door DSM aan de orde geweest.

In de vergadering van november stonden op de agenda het beleggingsbeleid, de mogelijke overname van Navoslocatie Geliskensdijkweg in Venlo en een aantal ontwikkelingen m.b.t. de locatie Zuringspeel.

Voorzitter Gerard IJff

v.l.n.r. Wethouder Willems (Maastricht), dhr. A. Krichel (Heerlen), T. Beckers (Sittard-Geleen), wethouder Op de Laak (Horst a/d Maas), W. Bemelmans (Bergen), wethouder Janssen (Leudal), H. Keijzers (Weert), wethouder Bormans (Gulpen-Wittem), B. Janssen (RvC), wethouder Janssen (Landgraaf). Op de foto ontbreken wethouder Bijen (Beek) en wethouder Teeuwen (Venlo).

Voorwoord directie

In deze nieuwsbrief hebben we Schretlen & Co gevraagd iets over hun organisatie en manier van werken te vertellen. Een belangrijke verantwoordelijkheid van Bodemzorg Limburg betreft immers het beheer van de nazorgvoorziening die een bedrag van ca. € 18 mln omvat. Enige jaren geleden hebben we dit beheer aan Schretlen opgedragen en we mogen constateren dat ondanks de lastige situatie op de financiële markten het doelvermogen van Bodemzorg Limburg redelijk in stand is gebleven. In de laatste Aandeelhoudersvergadering gaf één van de aandeelhouders zelfs een compliment daaromtrent. Een verstandig beheer van onze financiële middelen richt zich niet alleen op rendement, maar ook op het managen van de risico's.

Dick Rootert

Aangezien Bodemzorg Limburg en Attero een nieuwe overeenkomst hebben gesloten voor de dienstverlening van Attero bij de stortgasonttrekking en de omzetting hiervan in stroom op een aantal van onze locaties hebben we Attero verzocht een bijdrage aan deze nieuwsbrief te leveren.

Te vermelden is ook dat in 2012 de aandeelhouders de eerste maal hun financiële bijdrage van € 0,25/inwoner per jaar aan Bodemzorg Limburg hebben overgemaakt. Deze inkomsten zijn bedoeld ter dekking van de nazorgkosten van een aantal zogenaamde Navoslocaties. Met de gemeenten Eijsden, Stein, Roermond en Venlo is in 2012 overleg gevoerd over de overdracht van dit soort locaties aan Bodemzorg Limburg. De praktijk is dat er veel tijd verstrijkt voordat een locatie kan worden overgenomen. Er is onderzoek nodig, soms moeten saneringsmaatregelen worden getroffen, bestaande overeenkomsten moeten worden aangepast en vervolgens volgt de overdrachtsakte. Bij deze overdracht dient zeer zorgvuldig gehandeld te worden. In de Aandeelhoudersvergaderingen wordt verantwoording afgelegd omtrent deze transacties.

Op 19 oktober jl. zijn de contracten getekend met DSM en de gemeente Stein voor overdracht van de Gipsdeponie aan Bodemzorg Limburg. Het was de eerste maal dat een private locatie werd overgedragen. Daarvoor is een nieuwe BV opgericht die specifiek belast wordt met de nazorg van deze locatie. De gemeente Stein wordt de gebruiker en wil in de toekomst het gebied openstellen voor publiek. Op dat moment neemt de gemeente het terreinonderhoud voor haar rekening. Het gebied krijgt een belangrijke functie binnen de groene infrastructuur van de gemeente.

Op onze locaties worden schapen en runderen ingezet voor het terreinbeheer. Deze keer laten we u kennis maken met Piet van Cruchten die op de Belvédère en Het Kreupelbusch Galloways laat grazen. Volgens Piet is het vlees van deze koeien zeer smakelijk en van hoge kwaliteit, omdat er op onze locaties geen bestrijdingsmiddelen noch kunstmeststoffen worden gebruikt.

Dat de natuur zich op een aantal van onze locaties bijzonder ontwikkelt blijkt o.m. uit het feit dat op Het Kreupelbusch een zeer bijzondere vlinder in Nederland, t.w. het Staartblauwtje, is gezien.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Op 14 juni 2012 vond in Roermond de jaarlijkse Aandeelhoudersvergadering plaats. Belangrijkste onderwerpen van dit overleg betroffen het vaststellen van de jaarrekening 2011, de eigendomsoverdracht van de voormalige stortplaats te Eijsden en de overname van de nazorg van bedrijfsstortplaatsen in de provincie Limburg.

Jaarrekening 2011

Het jaar 2011 was wat betreft het beleggingsresultaat een lastig jaar. Door de financiële en economische crisis bleven de resultaten van de beleggingen duidelijk achter t.o.v. de prognose. Zowel de aandelen als de vastrentende waarden presteerden niet goed. Zo was de couponrente van de Staatobligaties vaak niet hoger dan 2 à 3%. T.o.v. de in het nazorgmodel berekende rente van 4,5% valt dit dus duidelijk tegen. Daar staat tegenover dat Bodemzorg Limburg in haar portefeuille geen Staatsobligaties had van Griekenland, Italië, Spanje of Portugal. Uit het brutoresultaat is een bedrag van € 329.949 toegevoegd aan de nazorgvoorziening, waardoor het bedrijfsresultaat uiteindelijk € 232.109 negatief bedroeg. Daardoor ontstond er een negatief eigen vermogen van € 11.805.

Overdracht voormalige stortplaats Eijsden

De gemeente Eijsden-Margraten heeft verzocht om de voormalige stortplaats Eijsden over te nemen t.b.v. de nazorg. Deze overname is getoetst aan eerder door de Aandeelhoudersvergadering vastgestelde criteria. Dit resultaat is besproken met een aantal ambtelijke vertegenwoordigers vanuit de aandeel-

houders. Geconcludeerd is dat de overname van deze locatie voldoet aan de criteria en de directie het mandaat krijgt om deze overname verder af te ronden.

Overname van de nazorg van bedrijfsstortplaatsen

In principe neemt Bodemzorg Limburg voor de nazorg geen bedrijfsstortplaatsen over, tenzij het locaties zijn waar bedrijven stoffen in de bodem hebben gebracht en gemeenten een maatschappelijke verantwoordelijkheid dragen voor een goed beheer van deze locaties. In dat geval zijn het vaak locaties die niet op een bedrijfsterrein liggen, maar waar door ruimtelijke ontwikkelingsplannen gemeenten een zekere verantwoordelijkheid dragen. In een aantal gevallen hebben gemeenten Bodemzorg Limburg verzocht om de nazorg van deze locaties over te nemen. Op die manier kunnen gemeenten gebruik maken van de nazorgdeskundigheid van Bodemzorg Limburg. Belangrijkste criteria voor overname van deze nazorg zijn dat er duidelijk sprake moet zijn van een verzoek van een gemeente i.v.m. maatschappelijke aspecten, de financiële verantwoordelijkheid niet ligt bij de huidige nazorgvoorziening van Bodemzorg Limburg, er een juridische scheiding wordt gemaakt tussen de huidige taken van Bodemzorg Limburg en deze bijzondere taken en dat per geval beoordeeld wordt of de overdracht van de nazorg voldoet aan deze criteria. In de vergadering is geconstateerd dat er geen overwegende bezwaren bestaan tegen de overname van niet door de overheid ingerichte stortlocaties, maar wel onder de voorwaarde dat deze locaties worden ondergebracht in een BV, waarvan de aandelen worden gehouden door een separate Stichting.

Attero: innovatieve speler op de afvalmarkt

Attero profileert zich als een krachtige en energieke speler op de afvalmarkt, waarbij innovatie bij de verwerking van huishoudelijke en organische afvalstromen een belangrijk uitgangspunt is. Met provincies en gemeenten als aandeelhouders manifesteert Attero zich steeds meer als een bedrijf dat belangrijke milieudoelstellingen van zijn gemeentelijke klanten realiseert. Oorspronkelijk richtte Attero zich vooral op eindverwerking van afvalstromen, zoals storten en verbranden. Op dit moment verlegt de focus zich steeds meer naar opwerking van afval tot nieuwe grondstoffen en energie.

Emile Mastenbroek

Voorgeschiedenis Attero

We hebben een afspraak gemaakt met Emile Mastenbroek in het kantoor van Attero in Buggenum. Als directeur Bio-energie & Mineraal is hij lid van het managementteam van Attero.

Na verkoop van de aandelen van Essent aan RWE is het toenmalige Essent Milieu verzelfstandigd. De naam werd begin 2010 gewijzigd in Attero. Essent Milieu was de rechtsopvolger van AVL Sturing in Limburg, Afvalsturing Brabant en de VAM te Wijster. Deze bedrijven zijn ooit door de overheden opgericht om de verwerking van afvalstromen op een hoger niveau te krijgen. In de 60-er en 70-er jaren werden huishoudelijke en bedrijfsafvalstromen voornamelijk verwerkt op stortplaatsen. In de 80-er en 90-er jaren zijn composteerinstallaties en afvalenergiecentrales gebouwd als alternatief

voor het storten. Op dit moment richt het beleid van Attero zich steeds meer op het opwerken van een aantal afvalstromen tot nieuwe grondstoffen, de productie van duurzame energie (groen gas en groene stroom) en bioconversie.

Bodemzorg Limburg maakte ooit onderdeel uit van AVL Sturing. Bij de overdracht van de aandelen aan Essent is besloten om de typische nutsfunctie van nazorg niet over te dragen, maar achter te laten bij de gemeentelijke aandeelhouders. Opvallend is dat Attero zich inmiddels ook weer richt op nazorg van gesloten stortplaatsen en wel die locaties waarvan het nazorgfonds bij de provincies ligt. Attero heeft inmiddels zoveel kennis van het beheer van gesloten stortplaatsen en de opwerking van stortgas tot groen gas of de inzet voor de productie van stroom, dat het bedrijf daarvoor ook wordt ingeschakeld door andere bedrijven, zoals Bodemzorg Limburg.

Nazorg

Omdat in het verleden in Nederland veel afvalstoffen op en in de bodem zijn verwerkt, dient er een langdurige nazorg plaats te vinden van voormalige stortplaatsen. In Nederland is daarvoor wetgeving ontwikkeld, zij het alleen voor locaties die in 1996 nog operationeel waren. Voor alle op dat moment reeds gesloten stortplaatsen zijn de eigenaren zelf verantwoordelijk. In de wetgeving voor de in 1996 operationele stortplaatsen is vastgelegd dat de nazorg wordt uitgevoerd door de provincies zodra een locatie formeel gesloten is. Elke provincie bouwt daarvoor een zogenaamd nazorgfonds op, waaruit de kosten van de 'eeuwigdurende' nazorg kunnen worden gedekt. De provincies hebben daarvoor een kostenmodel ontwikkeld op basis waarvan de nazorgkosten

per locatie kunnen worden berekend. De provinciale nazorgfondsen worden gevuld met financiële middelen die op grond van belastingmaatregelen worden opgelegd aan de eigenaren/beheerders van operationele stortplaatsen. Dat gebeurt ook bij Attero als eigenaar van meerdere van dit soort locaties. Het is de bedoeling dat de nazorg van de recent door Attero gesloten locaties Weert, Schinnen, Zevenbergen en Gulbergen de komende jaren wordt overgedragen aan de desbetreffende provincie. Een aantal werkzaamheden in de (pre)nazorgfase voor dit soort locaties wordt uitgevoerd door Attero zelf.

Bodemzorg Limburg is met name verantwoordelijk voor de nazorg van wat oudere stortplaatsen waarop het eerder genoemde wettelijk regiem niet van toepassing is. Het betreft in feite een vrijwillige nazorg door de gemeenten in Limburg die daarvoor Bodemzorg Limburg gebruiken. Het nazorgfonds van deze locaties is niet ondergebracht bij de provincies, maar valt onder directe verantwoordelijkheid van Bodemzorg Limburg en daarmee van de gemeentelijke aandeelhouders. Hoewel Bodemzorg Limburg ook het provinciale rekenmodel als uitgangspunt heeft genomen voor de opbouw van het nazorgfonds, is het plafond van dit fonds veel lager dan dat van de provincies, omdat een aantal bezuinigingen konden worden doorgevoerd die de provincies niet doen. Emile Mastenbroek onderschrijft dat besparingen in het provinciale nazorgfonds wel degelijk mogelijk zijn indien meer dan tot nu toe rekening zou worden gehouden met opgedane ervaringen.

Bodemzorg Limburg schakelt tot nu toe Attero in voor de omzetting van stortgas in groene stroom. Attero beschikt over zeer veel deskundigheid op dit gebied. Beide organisaties zoeken naar mogelijkheden om het stortgas zo lang mogelijk nuttig te gebruiken totdat de productie ervan zo laag wordt dat het echt niet meer rendabel is. Met name op de locaties Belvedere en Het Kreupelbusch wordt nog in belangrijke mate stortgas gewonnen en omgezet in groene stroom.

Duurzame energie

Emile is als directeur Bio-energie & Mineraal direct betrokken bij de omzetting van organische afvalstromen in energie. In het verleden werden organische afvalstoffen, zoals gft, voornamelijk omgezet in compost. Tegenwoordig wordt eerder gedacht aan vergisting en de productie van biogas dat een veel duurzamer wijze van afvalverwerking is. Van oudsher heeft Attero ervaring opgedaan met de productie van stortgas en de omzetting daarvan in groen gas en groene stroom. Daarop volgden de bouw van afvalenergiecentrales met een hoog energetisch rendement en composteerinstallaties. Tegenwoordig worden ook vergistingsinstallaties gebouwd. Volgens Emile is Attero een van de weinige bedrijven in Nederland die zeer veel ervaring hebben opgebouwd met dit soort processen. Het is de bedoeling om deze kennis te gebruiken om gemeentelijke afvalstromen op een zo duurzaam mogelijke wijze efficiënt om te zetten in nieuwe grondstoffen en energie.

[Lees verder >>](#)

v.l.n.r.: Luran Vesseur, Lex Rijfkogel en Hans Hermkes

>> Recycling

Hoewel volgens Emile Attero in Nederland bekend staat als een bedrijf dat veel ervaring heeft met bioconversie en verwerking van afvalstromen in een afvalenergiecentrale, steekt Attero ook veel energie in de opwerking van allerlei afvalstromen tot nieuwe grondstoffen. Niet voor niets heeft Attero in 2011 de Veluwe Afval Recycling (VAR) overgenomen om meer sturing te kunnen geven aan opwerking van een aantal specifieke stromen, zoals bouwafval, kledingrecycling, houtrecycling enz. Attero richt zich bij de recycling niet alleen op de omzetting van gescheiden ingezamelde afvalstromen, maar is ook in staat om via nascheiding een aantal afvalstromen op te werken tot nieuwe grondstoffen. In Groningen en Wijster heeft Attero nascheidingsinstallaties in gebruik. Ook voor kunststoffen biedt Attero de mogelijkheid aan gemeentelijke klanten tot nascheiding uit huishoudelijke afvalstromen.

Dienstverlening aan gemeentelijke klanten

In de periode dat Attero onderdeel was van Essent richtte het directiebeleid zich vooral op optimalisatie van de winstdoelstelling binnen daarvoor vooraf vastgestelde kaders. Sinds Attero op

eigen benen staat en aangestuurd wordt door gemeentelijke en provinciale aandeelhouders, besteedt het bedrijf steeds meer aandacht aan de dienstverlening voor gemeenten. Uiteraard blijft het efficiënt verwerken van een aantal afvalstromen daarnaast volgens Emile even belangrijk.

Door meer aandacht voor hergebruik en daardoor een lagere aanvoer van afvalstromen naar afvalenergiecentrales, wordt ook op de Europese markt gekeken naar afvalstromen die in de energiecentrales van Attero in Moerijk en Wijster goed zouden kunnen worden verwerkt. Daarmee snijdt het mes aan twee kanten. Elders in Europa hoeft er minder afval te worden gestort en de afvalenergiecentrales in Nederland kunnen efficiënt blijven draaien. Per saldo heeft deze aanpak een positief effect op het milieu.

v.l.n.r. Lex Rijfkogel (Bodemzorg Limburg), Hans Hermkes (Attero), Emile Mastenbroek (Attero), Dick Rootert (Bodemzorg Limburg), Pierre Vincent (Attero)

20 Miljoen kilowattuur uit stortgas van Bodemzorg Limburg

Bodemzorg Limburg en Attero hebben nieuwe afspraken gemaakt over de winning van stortgas uit drie gesloten Limburgse stortplaatsen, t.w. Het Kreupelbusch, Belvédère en Zuringspeel. De overeenkomst is een verlenging van een bestaande overeenkomst uit 2007 en loopt van 2012 tot en met 2016. In die vijf jaar verwachten we met stortgasmotoren zo'n 20 miljoen kilowattuur elektriciteit met het gas op te wekken.

Vereenvoudiging procedure kleinschalig grondverzet in Eijsden

De procedure voor kleinschalig particulier grondverzet van diffuse bodemverontreiniging in de kern van Eijsden, Mariadorp en Withuis wordt vereenvoudigd. De nieuwe Bodemnota van de gemeente Eijsden-Margraten maakt dat mogelijk. Ook de kosten voor de burger worden daardoor aanzienlijk minder.

Voormalige activiteiten

De voormalige activiteiten van de Zinkwit-fabriek hebben een diffuse verontreiniging van de bodem binnen de kern van Eijsden, Mariadorp en Withuis veroorzaakt. Dat brengt met zich mee dat als iemand grond wil ontgraven, hij geconfronteerd wordt met diverse regels voor het uitvoeren van bodemonderzoek, milieukundige begeleiding en procedures. Deze regels staan bij kleine ontgravingen, bijvoorbeeld bij bouwplannen van beperkte omvang zoals de bouw van een kelder of erker, vaak niet in verhouding tot de daarmee gepaard gaande tijd en kosten. Dit wordt door veel mensen als knelpunt ervaren.

Maatwerkoplossing

De Provincie Limburg heeft nu samen met het Rijk en de gemeente Eijsden-Margraten een maatwerkoplossing bedacht. Hiermee worden de kosten en administratieve lasten voor de burgers tot een minimum beperkt. Doordat een deel van de kosten voor burgers komt te vervallen wordt verwacht dat zij de nog resterende voorwaarden beter zullen naleven. Indien blijkt dat de vereenvoudigde regeling niet wordt nageleefd kan de Provincie optreden op basis van de oorspronkelijke regels. De maatwerkoplossing houdt in dat voor kleinschalig grondverzet tot 25 m³ geen melding bij de Provincie meer nodig is. Ook hoeft geen bodemonderzoek te worden uitgevoerd. Er kan worden volstaan met een eenvoudige melding aan de gemeente voorafgaand aan de werkzaamheden. Na uitvoering dienen de afvoerbonnen van de grond aan de gemeente te worden overgelegd. Milieukundige begeleiding bij de ontgraving is niet verplicht.

De versoepelde procedure geldt alleen voor de diffuse ernstige verontreiniging veroorzaakt door de industriële activiteiten van Zinkwit in het verleden. Bodemverontreinigingen die een andere oorzaak hebben vallen niet onder deze vereenvoudigde regeling. Verder geldt de regeling alleen voor particulieren en niet voor bedrijven of overheid.

Slikvijvers Stein

Op 19 oktober 2012 zijn de contracten getekend tussen de gemeente Stein en Bodemzorg Limburg voor de eigendomsoverdracht van de slikvijvers aan Bodemzorg Limburg.

De nazorgwerkzaamheden, zoals het in stand houden van een schone afdeklaag en controle op mogelijke verspreiding van verontreiniging, waren door de gemeente Stein al eerder overgedragen. Het groenonderhoud blijft in handen van de gemeente waarvoor tussen partijen een aparte gebruikersovereenkomst is gesloten.

Danny Hendrix en Dick Rootert

Overdracht voormalige stortplaats Het Tiende Vrij te Eijsden

Op 14 juni 2012 heeft de Aandeelhoudersvergadering ingestemd met de overdracht van het eigendom en de nazorgverplichtingen van de voormalige stortplaats Het Tiende Vrij (voorheen stortplaats van de gemeente en Zinkwit) aan Bodemzorg Limburg.

Deze 9 ha grote stortlocatie is in het verleden gebruikt voor het verwerken van gemeentelijk en bedrijfsafval. De locatie ligt tussen de A-2 en het bedrijfsterrein van Umicore en PQ Silicas.

De bedrijven Crosfield (thans PQ Silicas) en Umicore, de voormalige gemeente Eijsden alsook de Provincie Limburg hebben in de periode 2000-2006 gezamenlijk een sanering uitgevoerd op deze locatie. Een deel van de stortplaats is afgedekt met een laag schone grond. Volgens de Provincie dient als onderdeel van deze sanering periodiek controle plaats te vinden van de kwaliteit van het grondwater. Verder dient gedurende een bepaalde periode verontreinigd grondwater te worden opgepompt. Beide maatregelen worden door genoemde bedrijven uitgevoerd.

Uit een recent door Adviesbureau DHV uitgevoerd evaluatieonderzoek blijkt dat de stortplaats nauwelijks bijdraagt aan

verontreiniging van het grondwater. Omdat het nabijgelegen bedrijf PQ Silicas jaarlijks grote hoeveelheden grondwater oppompt is het risico van deze voormalige stortplaats op de omgeving verwaarloosbaar.

Het is de bedoeling dat de gemeenteraad van Eijsden-Margraten op korte termijn instemt met de overeenkomst tussen partijen ten behoeve van de eigendomsoverdracht van deze locatie. Bij de gemeente is Tonny Beijers als milieuambtenaar verantwoordelijk voor de begeleiding van dit dossier. Wethouder Custers is er als portefeuillehouder direct bij betrokken.

Tonny Beijers

Geliskensdijkweg te Venlo

Gemeenten kunnen indien zij dat wensen voormalige en inmiddels gesloten stortplaatsen voor nazorg overdragen aan Bodemzorg Limburg. Met de gemeente Venlo vinden gesprekken plaats voor overdracht van de locatie Geliskensdijkweg. Alvorens deze overdracht plaatsvindt dient er schone grond te worden aangevoerd voor het verkrijgen van een voldoende dikke afdeklaag op het gestorte materiaal.

Deze voormalige stortplaats is eigendom van de gemeente Venlo, heeft een oppervlakte van circa 9,5 hectare en ligt in een landelijk gebied met weilanden, niet ver van de woonwijk Boekend. Er is in de periode 1956-1978 ongeveer 1,3 miljoen m³ afval verwerkt. De locatie komt voor op de inventarisatielijst van de Provincie van alle in deze Provincie aanwezige stortplaatsen.

Uit het tot nu toe uitgevoerde onderzoek blijkt dat de afdeklaag onvoldoende dikte heeft waardoor er een zogenaamd humaan risico ontstaat bij het toekomstige recreatieve gebruik. Verder is het grondwater licht verontreinigd, maar niet van dien aard dat direct maatregelen noodzakelijk zijn.

Om de afdeklaag de vereiste dikte van 1 m te geven zal er ca. 50.000 m³ schone grond worden aangevoerd. Wat betreft het grondwater zullen de peilbuizen worden vernieuwd en zullen nieuwe metingen van de grondwaterkwaliteit worden verricht. Verder wordt er een plan gemaakt voor de toekomstige inrichting van deze locatie. Er is een projectgroep in het leven geroepen die alle te treffen maatregelen gaat coördineren. Deze bestaat uit ambtenaren van de gemeente Venlo en een projectmanager van Bodemzorg Limburg.

Zodra de bovengrond is aangebracht zal nieuw groen worden aangeplant volgens een nog op te stellen landschapsplan. Over een paar jaar zal het gebied worden opengesteld voor publiek en onderdeel gaan uitmaken van grootschalige en recreatieve natuurontwikkeling.

Nadat de voor de sanering noodzakelijke vergunningen zijn afgegeven, zullen de werkzaamheden naar verwachting begin 2013 kunnen starten. De gemeente Venlo en Bodemzorg Limburg hebben een intentieovereenkomst getekend, waarin de overdracht, de voordien te treffen maatregelen alsmede het toekomstig gebruik, zijn vastgelegd.

Beheer Stortplaatsen Limburg BV

In oktober jl. is een nieuwe BV opgericht voor het beheer van stortplaatsen die door private bedrijven worden overgedragen. De aandelen van deze BV worden gehouden door een stichting. Hiermee wordt een duidelijke scheiding aangebracht tussen de nazorg van locaties die door gemeenten worden overgedragen en locaties die afkomstig zijn van bedrijven. De huidige commissarissen van Bodemzorg Limburg vormen het bestuur van deze stichting.

Begrazing locaties door Galloways

Op Belvédère te Maastricht en Het Kreupelbusch te Landgraaf zorgen Galloways voor begrazing van deze beide voormalige stortplaatsen. Piet van Cruchten zorgt als eigenaar van deze dieren ervoor dat op beide locaties fors bespaard kan worden op de beheerskosten. Dit betreft een zeer duurzame manier voor het terreinonderhoud.

We hebben met Piet afgesproken op een zonnige herfst dag in oktober op de locatie Belvédère. Daar lopen zo'n 18 Gallowayrunderen, die bij het zien van zijn voertuig op een drafje naar hem toe komen. Blijkbaar denken ze dat hij wat extra voer bij zich heeft.

Van Cruchten is al zo'n 45 jaar actief in vee en vlees. Hij kocht deelstukken vlees in, bewerkte deze en verkocht ze vervolgens aan vleeswaren producenten. Omdat de marges op deze werkwijze bij de komst van de Euro zo laag werden is hij hiermee gestopt. Omdat hij als nevenberoep altijd al actief was in de landbouw en veeteelt is hij vanaf 2000 op grotere schaal Galloways gaan houden.

Van Cruchten heeft zo'n 90 Gallowayrunderen die op verschillende plaatsen in Limburg zijn uitgezet voor begrazing van hoofdzakelijk gebieden met een bijzondere natuurwaarde. Denk daarbij behalve aan locaties van Bodemzorg Limburg ook aan Het Spik en 't Veen in Roermond, het Meinweggebied, Swalmen en Maasbree. Het zijn

meestal locaties waarvan de grond in handen is van Provincie, gemeenten en Bodemzorg Limburg. Ook zelf heeft hij grond waarop deze dieren grazen. De beesten blijven het hele jaar buiten en zijn met hun dikke vacht goed beschermt tegen wind en kou. Alleen bij zeer slechte weersomstandigheden, zoals langdurige sneeuw, wordt bijgevoerd met hooi. De Galloways wegen zo'n 300 tot 500 kg.

Als we met Piet rondlopen tussen zijn kudde op de Belvédère kan hij over elk beest wel iets vertellen. Met sommige koeien heeft hij een bijzondere band, zoals die waarmee in Beesel in een optocht is meegelopen of het dier dat door de dierenambulance per abuis was meegenomen i.p.v. het bij de moeder te laten. Zelfs met de grote stier (die in feite de baas is van de kudde) kan hij het goed vinden. In het verleden is het wel eens voorgekomen dat één van de dieren enigszins bedreigend overkwam en dat was voor Piet onmiddellijk reden om het dier uit de kudde te verwijderen.

Piet komt tenminste 1 maal per week op de locaties waar zijn runderen lopen en heeft bij een aantal locaties contactpersonen die hem waarschuwen als zij iets bijzonders aan de koeien opmerken. De ene keer zijn het wandelaars, de andere keer is het een 'buurman'. Hij geeft aan dat de dieren bijzonder weinig onderhoud nodig hebben. Dierenartsen worden zo goed als nooit ingeschakeld. Verder probeert hij zijn kudde gezond te houden

Piet van Cruchten

door minder sterke dieren tijdig te slachten. Anders gezegd, hij probeert via eigen fok de kudde steeds sterker te maken. Zo nu en dan koopt hij dieren van het Limburgs Landschap voor de fok en voor de slacht.

Als de dieren zo'n 3-5 jaar oud zijn, kunnen ze worden geslacht. Het slachtgewicht bedraagt bij mannelijke dieren 350-400 kg en bij vrouwelijke dieren 260-350 kg. Per jaar laat Piet zo'n 40 à 50 van zijn runderen slachten waarna hijzelf het vlees in zijn eigen EEG gecertificeerde verwerkingsruimte in kant en klare porties vers klaarmaakt en levert aan particulieren die hoge eisen stellen aan de kwaliteit. Het hele traject van geboorte tot aan de aflevering aan de particuliere koper blijft in één hand. Volgens Piet is het vlees van Gallowayrunderen puur natuur en daardoor zeer lekker. In de gebieden waar deze dieren grazen worden geen kunstmest en bestrijdingsmiddelen gebruikt.

Piet heeft in feite een eenmansbedrijf. Uiteraard schakelt hij zo nu en dan een aantal andere mensen in. Voorlopig blijft hij dit alleen doen. Misschien dat zijn dochter in de toekomst belangstelling heeft om het bedrijf voort te zetten, maar die richt zich bij haar opleiding op heel andere zaken. Hij hoopt dat de unieke samenwerking met Bodemzorg Limburg nog lang blijft bestaan. Dan kunnen mensen nog lang genieten van de prachtige runderen op onze locaties en van een lekker stuk vlees als ze geslacht zijn, aldus Piet.

Zonnepanelen op de Golfhorst

Bodemzorg Limburg onderzoekt de mogelijkheid om een deel van de jaarlijkse elektriciteitsbehoefte op de voormalige stortplaats Zuringspeel te voorzien via zonne-energie.

Het stroomverbruik bedroeg in 2011 47.000 kWh. Een groot deel hiervan is nodig voor de compressor waarmee het aanwezige stortgas uit de stortplaats wordt gehaald. Verwacht wordt dat voldoende stroom kan worden opgewekt door het plaatsen van 200 zonnepanelen met een oppervlakte van 350 m² op de daken van de loodsen.

Hiermee wordt bij Bodemzorg Limburg een eerste stap gezet voor een meer duurzame invulling van het energieverbruik. Onderzocht zal worden of dit ook op andere locaties mogelijk is.

Staatblauwtje

Beheer doelvermogen bij Schretlen in vertrouwde handen

Nazorgactiviteiten

Door het jarenlang storten van afvalstoffen in de bodem zijn er op veel plaatsen oude stortplaatsen aanwezig die nog een zekere verontreiniging naar de omgeving kunnen verspreiden. Om dat risico te beperken zijn/worden voorzieningen aangebracht welke tot in lengte van jaren beheerd dienen te worden.

Nazorg voor stortplaatsen die operationeel waren in 1996 is ondergebracht bij de provincies. Voor stortplaatsen die al in 1996 gesloten waren dienen de eigenaren, meestal gemeenten, voor de nazorg daarvan zelf zorg te dragen. In Limburg hebben de gemeenten daarvoor Bodemzorg Limburg opgericht. Afgesproken is dat locaties waarvan gemeenten het noodzakelijk vinden dat nazorg nodig is, deze locaties aan Bodemzorg Limburg worden overgedragen.

Doelvermogen Bodemzorg Limburg

Het is gebruikelijk dat voor de nazorg van gesloten stortplaatsen een doelvermogen wordt opgebouwd, waarvan het rendement voldoende moet zijn om alle toekomstige kosten te kunnen dekken. Voor de stortplaatsen waarvan de nazorg bij de provincies rust is een wettelijke regeling vastgesteld. Er zijn belastingmaatregelen door het rijk ingesteld om eigenaren en beheerders van deze stortplaatsen te verplichten tot het leveren van een financiële bijdrage aan dit doelvermogen.

De stortplaatsen van Bodemzorg Limburg vallen niet onder het wettelijk regiem. De vorming van het beoogde doelvermogen voor deze stortplaatsen geschiedt op basis van solidariteit en vrijwilligheid door de gemeenten.

De berekening van het doelvermogen voor de nazorg van de locaties van Bodemzorg Limburg wijkt niet veel af van die van de provincies. In beide gevallen wordt een door het IPO opgesteld rekenmodel gebruikt om vast te stellen wat de contante waarde moet zijn van het doelvermogen.

Bodemzorg Limburg heeft op dit moment 9 gesloten stortplaatsen in beheer, waarvoor een doelvermogen noodzakelijk is

van € 18,5 mln. Het financieel rendement hiervan moet toereikend zijn om enerzijds de toekomstige kosten van Bodemzorg Limburg te dekken en anderzijds de inflatie van de nazorgvoorziening te compenseren.

Wet Fido en Ruddo

Op 1 januari 2001 is de Wet Fido (Financiering decentrale overheden) in werking getreden, waarin is vastgelegd wat de regels zijn voor het beheer van financiële reserves door decentrale overheden. In het algemeen betekent dit dat de financiële middelen op een behoudende manier dienen te worden belegd. Het rijk houdt toezicht op de wijze waarop dit geschiedt. Verder is er per april 2009 een Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) vastgesteld, waarin is aangescherpt in welk valuta, in welk soort instellingen en in welke landen overheidsmiddelen mogen worden belegd.

Ook voor nazorgfondsen bij decentrale overheden is deze regelgeving van toepassing. Deze houden o.m. in dat tenminste 42% van het doelvermogen moet worden belegd in producten waarvan de hoofdsom gegarandeerd is (vastrentende waarden, spaarrekeningen enz.) en tot 58% mag worden belegd in andere producten. Bodemzorg Limburg valt, zo is uit de wettelijke regelingen af te leiden, formeel niet onder Wet Fido en Ruddo, maar in de Aandeelhoudersvergadering is vastgelegd dat Bodemzorg Limburg binnen de kaders van deze regelingen haar financiële middelen dient te beheren.

Vermogensbeheer

Om het doelvermogen van Bodemzorg Limburg te beheren is gezocht naar een partij die ervaring heeft met het beheer van nazorgvermogens, wat profiel betreft past bij Bodemzorg Limburg en efficiënt en doelmatig te werk gaat. Nadat in het verleden AZL en ING optraden als vermogensbeheerder, werkt Schretlen & Co vanaf 2010 geheel tot tevredenheid van Bodemzorg Limburg. Van groot belang is dat op juiste wijze binnen wettelijke kaders wordt gewerkt, maar tegelijk gekeken wordt naar het gewenste rendement van de beleggingsportefeuille. Het streven is een

gemiddeld rendement van 4,5% per jaar te halen om de kosten te dekken van Bodemzorg Limburg en de inflatie van het doelvermogen te compenseren.

Yvonne van Selms en Melchert van Boheemen

Schretlen & Co

Schretlen is onderdeel van de Rabobank organisatie. Zij voeren het vermogensbeheer van een groot aantal instellingen. Namens Schretlen zijn Yvonne van Selms en Melchert van Boheemen verantwoordelijk voor het beheer van de nazorgvoorziening van Bodemzorg Limburg. Yvonne heeft o.m. ervaring opgedaan bij ABP en Van Lanschot Bankiers, werkt sinds 2007 bij Schretlen en houdt kantoor in Waalre. Melchert heeft ervaring opgedaan bij diverse banken en vermogensbeheerders, werkt sinds medio 2008 bij Schretlen en houdt kantoor in Amsterdam. Yvonne is vooral verantwoordelijk voor de accountwerkzaamheden en Melchert is direct betrokken bij de inrichting en het beheer van de portefeuille van Bodemzorg Limburg.

Vier keer per jaar vindt er overleg plaats tussen Schretlen en Bodemzorg Limburg. Dan worden de belangrijkste ontwikkelingen besproken en wordt vastgesteld of de inrichting van de portefeuille nog steeds past bij de gestelde doelen.

Melchert van Boheemen: "Het is de afgelopen jaren door de financiële crisis, met grote gevolgen voor de economie in Europa, heel moeilijk om de beleggingsportefeuille zodanig in te richten

dat een gemiddeld rendement van 4,5% per jaar wordt gehaald en daarbij de risico's minimaal zijn. Als op dit moment alleen voor veiligheid wordt gekozen, wordt het gestelde rendement niet gehaald. Met Bodemzorg Limburg proberen we een goede balans te vinden tussen beperken van risico's en optimaliseren van het rendement".

Yvonne van Selms: "We zijn er trots op dat we ondanks alle problemen op de financiële markten nog steeds een acceptabel rendement weten te halen op de portefeuille van Bodemzorg Limburg. Er hebben nauwelijks afboekingen plaatsgevonden omdat problematische beleggingen, zoals die in IJsland, Griekenland, Italië of Spanje zeer bewust niet voorkwamen in de portefeuille van Bodemzorg Limburg.

Beleggingsportefeuille

De beleggingsportefeuille is samen met Schretlen zeer zorgvuldig opgebouwd. De obligaties betreffen met name Nederlandse staatsobligaties en vastrentende waarden van banken of financiële instellingen met een AAA- en AA-rating. De obligaties van banken met een lagere rating dan AAA en AA zijn geen onderdeel van vastrentende waarden portefeuille. Aangezien de nazorgfondsen een deel van hun vermogen mogen beleggen in aandelen is in overleg Schretlen besloten te participeren in een wereldwijd fonds. Dit leidt tot een betere spreiding van de portefeuille en een hoger verwacht rendement bij een aanvaardbaar risico. In praktijk is gebleken dat dit de afgelopen jaren een goede keuze is geweest.

Vanwege de onzekerheid op de Europese en Amerikaanse beurzen en de historisch lage kapitaalmarktrente is besloten een deel van de portefeuille zogenaamd liquide aan te houden en deze gelden te gebruiken als er meer zekerheid is over de economische vooruitzichten in Europa. De huidige rente die op de liquide middelen wordt vergoed bedraagt ca. 2%, en is dus veel lager dan de gehanteerde rekenrente van 4,5%, maar met dat deel van de nazorgvoorziening wordt dan ook nagenoeg geen renterisico genomen, terwijl het rendement hoger ligt dan die van een 10 jaars staatslening.

De nazorg van de Gipsdeponie naar Bodemzorg Limburg

Aad Brouwer en Dick Rootert

Op vrijdag 19 oktober jl. zijn de contracten getekend tussen DSM en Bodemzorg Limburg voor de overdracht van de nazorg van de Gipsdeponie. Deze in de gemeente Stein gelegen voormalige stortplaats wordt omgetoverd tot een groen recreatiegebied en is onderdeel van het in ontwikkeling zijnde landschapspark Heidekamp.

Gipsdeponie

DSM heeft in het verleden voor het verwerken van afvalgips uit de kunstmestproductie gebruik gemaakt van een buiten het bedrijfsterrein gelegen stortlocatie. In deze in de gemeente Stein gelegen voormalige stortplaats is door DSM 2,2 miljoen ton afvalgips verwerkt. Het terrein heeft een oppervlakte van 22 ha en de dikte van de laag afvalgips bedraagt tussen 10 m en 25 m. In de afgelopen jaren is de locatie voorzien van een vloeistofdichte afdichting, is ca. 225.000 m³ schone grond aangevoerd en is beplanting aangebracht.

Het is de bedoeling dat de Gipsdeponie in de toekomst wordt gebruikt als wandel- en recreatiegebied.

Nazorg

DSM heeft aan de gemeente Stein gevraagd om het eigendom en het terreinbeheer van deze locatie over te nemen. Op verzoek van de gemeente is Bodemzorg Limburg betrokken bij dit dossier. Uiteindelijk is besloten om het eigendom en de instandhouding van alle aangebrachte voorzieningen onder te brengen bij Bodemzorg Limburg. Zodra het gebied wordt opengesteld voor recreatieve doeleinden neemt de gemeente het terreinbeheer voor haar rekening.

Om een duidelijke scheiding aan te brengen tussen het beheer van de gesloten stortplaatsen die eigendom waren van gemeenten en een private stortplaats, zoals van DSM, is besloten een nieuwe BV op te richten waarin eigendom en nazorg voor deze locatie zijn ondergebracht. Kortom, er bestaat een duidelijke scheiding tussen de nazorgverplichtingen van gemeentelocaties en die van private locaties. Wel is van belang dat er een duidelijk gemeentelijke verantwoordelijkheid bestaat m.b.t. dit soort private locaties alvorens Bodemzorg Limburg zulke voormalige stortplaatsen overneemt.

Risicoanalyse

Alvorens de Gipsdeponie is overgedragen is er door Arcadis een uitvoerig onderzoek uitgevoerd naar de risico's van deze stortplaats. Daarbij is gekeken naar de samenstelling van de afvalstroom, de ligging van de stortplaats, de voorzieningen die zijn aangebracht en de chemische analyses van het grondwater rondom deze locatie. Op verzoek van de aandeelhouders van Bodemzorg Limburg is er nog een second opinion uitgevoerd op het door Arcadis uitgevoerde onderzoek. Verder zijn in de overnamecontracten afspraken gemaakt voor situaties waarbij in de toekomst afwijkingen worden geconstateerd t.o.v. de aannames die door Arcadis zijn gehanteerd. De Aandeelhoudersvergadering

van Bodemzorg Limburg heeft geconcludeerd geen overwegende bezwaren tegen deze overname te hebben.

Heidekamppark

De gemeente Stein heeft samen met de Stichting Landschapspark De Graven Westelijke Mijnstreek een plan gemaakt om een parkachtig landschap te ontwikkelen in het gebied waar de Gipsdeponie ligt. Dit betekent dat deze voormalige stortplaats onderdeel wordt van een groot wandel- en recreatiegebied aan de westzijde van de gemeente Stein. Met het IVN zijn afspraken gemaakt om een aantal bijzondere wandelpaden aan te leggen.

Belvédère

Op deze luchtfoto is de voormalige stortplaats Belvédère te zien. De oppervlakte van deze locatie bedraagt 20 ha. Aan de onderzijde (zuidelijke richting) ligt het recyclingbedrijf Bowie, aan de bovenzijde is rechts het Belgische Lanakerveld te zien met daarop een aantal windmolens en links boven ligt de wijk Oud Caberg van de gemeente Maastricht.

Bodemzorg Limburg

Europalaan 24
6199 AB Maastricht Airport
T 043 - 350 96 96
F 043 - 350 96 97

Colofon

Bodemzorg Limburg verschijnt
éénmaal per jaar.

Redactie-adres:

Europalaan 24,
6199 AB Maastricht Airport
e-mail: grooijen@bodemzorglimburg.nl

Met dank aan:

E.M. Mastenbroek
Y.J.W. van Selms
M.C. van Boheemen

(Eind)redactie: Bodemzorg Limburg
Lay out: Two for You

Wijzigingen in uw adresgegevens kunt u doorgeven aan Bodemzorg Limburg, Geertje den Rooijen, via telefoonnummer (043) 350 96 96 of grooijen@bodemzorglimburg.nl.

Voor meer informatie kunt u ook terecht op www.bodemzorglimburg.nl.